Washington University School of Medicine
Digital Commons@Becker

Lecture Notes | Brown, Gustavus Richard

1767

De ascite

Thomas Marten

David Ruhnkenius

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.wustl.edu/gustavus_brown_lecturenotes

Part of the Medicine and Health Sciences Commons

Recommended Citation
Marten, Thomas and Ruhnkenius, David, "De ascite" (1767). *Lecture Notes*. 4.
https://digitalcommons.wustl.edu/gustavus_brown_lecturenotes/4

This Book is brought to you for free and open access by the Brown, Gustavus Richard at Digital Commons@Becker. It has been accepted for inclusion in Lecture Notes by an authorized administrator of Digital Commons@Becker. For more information, please contact vanam@wustl.edu.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

ASCITE,

QUAM,

JUVANTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate MAGNIFICI RECTORIS,

DAVIDIS RUHNKENII,

HISTORIARUM ET ELOQUENTIÆ IN ACAD. LUGD. BAT. PROFESSORIS ORDINARII,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu*, & *Nobilissimæ* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto*,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus, & Privilegiis ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examini submittit

THOMAS MARTEN,

ANGLO BRITTANNUS.

Ad diem XIII. *Junii*, MDCCLXVII. *Horâ* X. *L. Q. S.*

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud THEODORUM HAAK, 1767.

Bd. with -
xxW2
260
C967p
1747

1944708

Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causam morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpore languor.

HOR. *Lib.* II. *Carm.* II.

VIRO

DOCTISSIMO,

MEDICO PERITISSIMO,

ET

AMICO INTEGERRIMO,

THOMAS SMITH,

HOC OPUS CONSECRATUM EST,

UT SPECIMEN MINIMUM,

AMICITIÆ MAXIMÆ

AUCTORE,

NEC

NEC NON

GULIELMO ROBERTSON,

VILLÆ RICHMONDIÆ

IN ANGLIA

CHIRURGO PERITISSIMO,

SUO IN MEDICINÆ RUDIMENTIS

PRÆCEPTORI FIDELISSIMO,

MONITORI LIBERRIMO ET AMICISSIMO,

QUI MORTUO PATRE OMNE PATERNUM

OFFICIUM ILLO TEMPORE, SUSCEPIT, PRÆSTITIT, ABSOLVIT; ET

CUJUS TOT TANTAQUE

BENEFICIA

NULLUS DIES SIBI MEMORI EX ANIMO DELEBIT;

HUNC PRIMUM MEDICINÆ LABOREM JUVENILEM DEVOVET,

THOMAS MARTEN.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ASCITE.

§. I. *DE HYDROPE IN UNIVERSUM.*

Inter varios, quibus humanum corpus obnoxium est, morbos, vix ulli sæpius aut gravius homines afficiunt, quam qui generali Hydropis nomine insigniuntur. De singulari generis hujusce morbo quodam verba facturus, hic in limine, ut quæ postmodum dicenda sunt clariora evadant, quæ ad generalem hydropis doctrinam spectant, paucis præfari haud incommodum fore duxi.

„ *Hydrops igitur est collectio, præter naturam, aqueorum in quovis corporis cavo fluidorum.*

In sano & naturali Corporis statu, in unumquodque cavum

certa

certa fluidorum aqueorum portio, ab exiguarum arteriarum extremis, per cavi latera sparsis, secernitur.

Fluidum hocce ita secretum rursus, pro certa ratione, ab extremis alterius generis vasorum absorbitur, quæ ideo instituta sunt, ut id recipiant & in circulantem fluidorum massam denuo transmittant.

His ita positis & agnitis, consentaneum est, præternaturalem aquæ collectionem in quovis corporis cavo fieri posse, siquando vel secretio aut effusio fluidorum augeatur, vel absorptio solita minuatur.

Hydropes ergo in universum, quatenus ex hisce causibus pendent, aut ab exhalatione præternaturali per arterias aucta, aut ex inhalatione a venis imminuta, oriantur, necesse est. Et ad percipiendam generalem hydropis naturam, in causas, quæ vel illam augeant, vel hanc minuant, inquirendum.

EFFUSIO AUCTA.

Et primum quidem *auctæ effusionis* causæ considerandæ obveniunt, quæ tres existimandæ sunt, quibus hæc aucta effusio debeatur.

1. Pressura in extrema vasorum exhalantium aucta, orificiis exhalantium & fluidorum exhalandorum in conditione & statu naturali manentibus.

2. Exhalantium apertura aucta, fluidorum pressurâ & conditione iisdem manentibus.

3. Fluidorum tenuitas aucta; unde fluidum per apertu-

ram exhalantem liberius effunditur, iisdem & in statu naturali manentibus pressura & apertura.

Ad primm harum causarum quod attinet, in Hydraulicis datum & concessum est, copiam fluidi, e tubo aperturæ datæ effusi, cæteris paribus, esse pro ratione pressuræ, quâ fluidum in orificium tubi agit. Quicquid igitur intus contenti fluidi, in arterias exhalantes, pressuram auget, majorem ejus fluidi copiam in dato tempore profundi efficiet, idque pro ratione auctæ pressuræ.

In corpore autem humano, pressura fluidorum in arteriarum extrema causæ variæ censeri possunt.

Impetus magnarum arteriarum auctus; quo sanguis in vasa minora majore vi & velocitate impellitur, atque inde secretio augetur.

Hanc causam fluidorum aqueorum secretionem augere, manifesta indicia testantur; sudores nempe & ejusmodi secretiones, soliti effectus motus corporis aucti, qui eâ excitantur; & ubi nulla alia in corpore, nisi auctus arteriarum impetus, mutatio induci videtur.

Idemque in febribus apparet, ubi arteriarum impetus auctus, victâ tandem minorum vasculorum constrictione, liquidum & profusum per totam corporis superficiem sudorem effundit. Verissima etiam & quæ maxime invaluit, de tumore in phlegmone opinio hæc est; eum, scilicet, oriri, ex adaucta seri sanguinis effusione in cavitates, in quas arteriæ parvæ terminantur.

Similis etiam ratio reddi potest ejus tumoris, qui omnes alias inflammationum species comitatur; quarum in

quibusdam ipsi hi tumores, ἀνώσκρικα, διδημοειτα, manifeste observati sunt. (a)

Secunda jam causa, quæ effusionem augere potest, consideranda obversatur.

Fines arteriarum exeunt in venas, in ductus excretorios & in canales exhalantes: ubicunque igitur per ductum excretorium meatus impeditur, arteriæ impetus in vas exhalans, validius quam in statu naturali aget; atque inde exhalantis liquoris effusio solito major consequetur. Et hoc etiam alium hydropis casum suggerit, ex pressura, nempe, in extrema exhalantium aucta.

Hujus generis hydropes, qui perspirationem obstructam comitantur, haud forte tam aquosi liquoris, in sanguine retenti, copiæ imputandi sunt, quam majori pressuræ in extrema exhalantium membranæ cellularis; eo quod cutis ductus excretorii a frigore aliave quavis causa obstruuntur.

Omnium autem aliarum ea sæpissime causa, quæ pressuram in exhalantium extrema præcipue auget, venosi systematis affectibus debetur.

Quidquid sanguinis cumulum, præter naturam, in venis majoribus efficerit, sive sanguinis cursum per venas impediendo, sive alio quovis modo, pressuram in extrema arteriarum exhalantium necessario tandem augebit; & proinde ex aucta effusione hydropa parere poterit.

Atque adeo quodcunque sanguinis circuitum per venas ma-

(a) Monro an Essay on the dropsy pag. 125.

majores impedierit, quæ nempe per pulmones vel dextrum cordis latus transeunt, aut in Vena Cava, Jecore, Liene &c. sæpe hydropem inducet.

Et hujusmodi impedimenta aut a venarum obturatione aut angustatione oriuntur; altera a polypis vel alia quavis materia venarum cava implente aut occupante; altera a compressione externa, veluti a tumoribus schirrosis, steatomatibus, tumoribus cysticis, graviditate &c. Vena etiam ab aucta laterum crassitie, aut a tumoribus tunicarum angustari potest.

Quod autem obstructio venosi sanguinis recursui facta ad hydropa pariendum valeat, effusionem ab arteriis exhalantibus augendo, ex Cl. Loweri experimento solerti clare demonstrari videtur; qui, ingentis molossi canis thorace perforato, venam cavam ascendentem ligavit, & postea vulnus consuit; Quo facto, animal statim elanguit & paucas post horas moritur. Refecto demum abdomine, tanta videbatur in eo contineri seri copia, quanta affuisset, si animal diu admodum ascite laborasset (b).

Inter multa hydropum ~~exempla a causis supra dictis~~ exorta, pauca tantum memorabimus. Cl. Monro a ventriculi & lienis schirrhis duos tradit casus memorabiles; (c) Cel. De Haen Ascitæ historiam ab omento in tumorem sebosum pon-

(b) Lowerr de corde cap. 2. pag. 123.
(c) Essay na the dropsy pag. 15. 16.

ponderis librarum triginta trium distento; (*d*) duo item steatomata ab uteri fundo exorta. (*e*) Tumores etiam hydropici inferiorum in fœminis pregnantibus extremorum, soliti plerumque graviditatis comites sunt, in ultimis præsertim mensibus. Hydrops quoque Pectoris & Abdominis a polypo in utroque cordis ventriculo exortus. (*f*) Bonetus (*g*) & Illustr. Morgagni etiam similes aliquot casus tradunt. (*h*) Singularis itidem hydropis casus, ab aucta crassitie & tumore in tunicis venarum, clinico cuidam ægroto accidit, in Nosocomio regio Edinburgensi 1765. (*) Hic

(*d*) Ratio Medendi vol. 1. pag. 285.
(*e*) Monro an Essay on the dropsy pag. 17.
(*f*) Ephem. German. dec. 2. ann. 6. obs. 232.
(*g*) Sepulchret. Lib. III. §. 21.
(*h*) De sedibus & causis morborum. Epistol. 38.
(*) Margarita Page annorum triginta sex ingressa est ægra clinica Nosocomium Regium Edinburgi 3. Kalend. Decemb. MDCCLXV.

Maxima tum Dyspnœa cum tussi crebra & sicca laborabat; nec, præ metu suffocationis, supina recumbere poterat, dormiturienas subsultare solita; Genæ fusilatæ & labia sublivida erant; levissimo motu vertigo oboriebatur & spiritus deficiebat. In brachio lævo & tibia utraque auctus erat hydropicus, nulla autem fluctuatio in ventre erat, quæ percipi poterat, nec auctus conspicuus; alvo regulari, pulsu non ita crebro, nullo cibi appetitu, & mensibus suppressis. Quatuor ante menses febre intermittente affecta erat, quæ circiter hebdomadas decem duraba t, eamque ad extremam debilitatem redigerat; quo tempore prolem mortuam enixa est, nec post lochia infecuta sunt. Post dies quatuordecem Respirationis Difficultas & pectoris dolor supervenit, quæ vesicatorio inter humeros applicato levata erant. Hæc symptomata mox sequebatur tibiæ lævæ tumor, & Dyspnœa iterum reversa; Dyspnœa autem, lævo brachio tumescente, abiit, ut primum Nosocomium ingressa est, punctura in lævo facta erat brachio, unde magna

Hic autem casus ex ingeniosi Loweri experimento belle illustratur; quo, ligatis venis jugularibus canis, caput omnesque supra ligaturam partes tumore hydropico affici videbantur. (*i*)

Atque istæ quidem causæ, sanguinis cursum obstruendo, in venis majoribus ejus acumulationem efficiunt.

Ab aliis vero causis, sanguinis meatibus in statu naturali manentibus, accumulationes accidunt; Quarum una imprimis est quæ accumulationem efficit, erecta nempe corporis positura.

Quonam autem modo hæc causa pressuram in extrema exhalantium arteriarum augeat, a notis Hydrostaticorum legibus facile intelligi potest; & ab hac causa, in corpore humano, hydropes exoriri, crebra se produnt indicia, ex tumoribus intercutibus qui sæpe vespere occurrunt, in homi-

magna aquæ effluxerat copia, eamque multum levaverat. Parum tum siti erat affecta, & cutis satis frigida erat, sed tussis crebra & molesta vexabat; Pulsus postea accelerari perstitit, tumor augebatur admodum, seque per totum caput, faciem & collum diffundit; deglutitio & locutio perquam difficilis evasit. VII. Id. Decembris, pulsus ad 116 assurgebat, deglutitio & locutio liberior fuit, ex punctura in collo pridie facta, unde copiosa fuerat profusio; sed jam continuo sopore & dolore quodam capitis gravabatur. VIII. Id. Decembris, stupore & delirio vehementer aucto, de violento per dorsum dolore a priore usque nocte graviter conquesta est. Respiratio tum molestissima, pulsus admodum exilis & irregularis & deglutitio difficillima. Symptomata augescere pergebant, & Id. mortua est. Inter dissectandum, venarum tunicæ, lævæ nempe jugularis & subclavianæ, inventæ sunt multo crassiores factæ; & glandium vicinarum aliquot auctiores, eodem fere modo quo ligaturæ in venas agere videbantur.

(*i*) De corde cap. 2. pag. 128.

minibus proceræ admodum ſtaturæ, aut quorum vitæ munia maximam diei partem pedibus inſiſtere cogunt, mane autem poſt nocturnum recubitum ex cubanti corporis poſitura abeunt.

Sanguinis accumulatio in venis, ſeu plethora venoſa interdum a ſolitæ ſanguinis evacuationis ſuppreſſione oriri videtur; traditur enim hydropis hiſtoria a menſium ſuppreſſione, (*k*) a ſuppreſſione itidem hæmorrhoidum (*l*).

Solitæ etiam ſeroſæ evacuationis ſuppreſſio, eodem tendere poteſt, ut plethoram in ſyſtemate venoſo pariat, & proinde hoc modo hydropem inducat. Quamvis hæc forte aqueam ſanguinis portionem potius auxerit, quæ ab exhalantium extremis elabitur. Et hujusmodi hydropes magis aquearum ſanguinis partium abundantiæ, quam venarum plethoræ attribuendi ſunt.

Hactenus iis cauſis, quæ, fluidorum preſſuram in exhalantium arteriarum extrema augendo, hydropem inducunt, obſervatis; alia effuſionis auctæ cauſa, menſura nempe aperturæ exhalantis aucta, conſideranda prodit.

Singula in corpore humano vaſcula exhalantia, quantumvis parva, ſicut vaſculum quodvis aliud arterioſum, tunica muſculari, contractili, aliquatenus inſtructa ſunt; & rationi conſentaneum videtur, iſtorum canalium parvorum

(*k*) Forrestus Lib. 19. obſ. 34.

(*l*) Ibid. obſ. 39.

rum modum & capacitatem, reſiſtentiam etiam quæ fit fluidis in eos impulſis, magna ex parte, hujus tunicæ muſcularis viribus & contractilitati deberi.

His igitur profitis, facile ſtatuere licet: quicquid fibrarum muſcularium in parvis arteriis debilitatem aut atoniam inducit, id earum reſiſtentiam, quæ fluidis fit circulantibus, minuere & efficere ut a ſolita preſſura dilatantur. Qua ſub conditione, extrema exhalantium faciliorem fluidis incluſis tranſitum præbent.

Hinc igitur, in omni relaxationis genere, ut in chloroſi, cachexia & paralyſi, tumores aquoſos aliquatenus ſaltem comitantes cernere eſt; quoniam pallor, cutis ſqualor, ſolidorum relaxatio & frigidi indolentes tumores, aſſidui ſunt virium vitalium languoris comites; hydrops enim ſemper paralyſin comitatur.

Ad tertium jam cauſarum genus auctæ effuſionis accedimus, auctam ſcilicet aqueorum fluidorum, proportione, copiam.

Augeri autem poteſt aqueorum fluidorum copia, aut inſolita liquorum aqueorum mole, uſu in corpus aſſumpta aut craſſioribus, viſcidioribus & conſtantioribus ſanguinis partibus ſubductis, veluti rubris globulis & lympha ſimul, in hæmorrhagia; vel lympha ſimpliciùs per ſe, in evacuationibus ſeroſis: aut demum aquoſa ſanguinis parte perperam retenta, ut in perſpirationis & obſtructa urinæ ſecretione.

Hydropum, qui a nimia tenuiorum liquorum uſu oriuntur, exempla ſunt plurima.

Monro casum cujusdam tradit, qui, in febre, ingentem aquæ hordeaceæ copiam bibendo, anasarcam fere insanabilem sibi induxit. (*m*) Ingen: Willis fœminæ junioris, nutricis historiam enarrat, quæ immodico cerevisiæ tenuioris potu, nunc per se, nunc lacte mistæ, ascitem contraxit. (*n*) Similis etiam huic casus traditur. (*o*)

Et ad hæmorrhagias quod attinet, Riverius e vomitu sanguinis asciten memorat. (*p*) Listerus e sputu sanguinis. (*q*) Forrestus nimia mensium diuturnitate. (*r*) Item sanguinis vomitu. (*s*) Aliique alios ejusmodi effectus tradunt. Ex nimia venæsectione duos casus. (*t*) Ex crebris hæmorrhagiis & liberiore tenuiorum liquorum usu. (*u*) Schenkius crebro & diuturno e naribus sanguinis profluvio. (*w*) Celeb. Hofmannus e profluvio sanguinis post abortum tertio mense factum. (*x*)

Hydrops qui oritur ex lympha purius & simplicius evacuationibus serosis subducta, sæpius occurrere videtur, eo quod

(*m*) An Essay on the dropsy pag. 11.
(*n*) Pharmac. Ration. P. 2. cap. 3. §. 2.
(*o*) Miscell. Curiof. dec. 2. ann. 9. obf. 133.
(*p*) Obfervat. commun. 15. pag. 556.
(*q*) Exercit. Med.
(*r*) Lib. 19. obf. 35.
(*s*) Ibid. obf. 42.
(*t*) Miscell. Curiof. a. n. c. dec. 2. ann. 2. obf. 169.
(*u*) Philosoph. Transact. N. 471.
(*w*) Obferv. lib. 3. de Hydrope obf. 9.
(*x*) Tom. III. Cap. 14. de Hydrope obferv. 3.

quod morbus hicce toties Diarrhœis, Dysenteriis & purgantium admodum acrium usui succedant.

Exempla hydropum, qui ex urinæ aut perspirationis suppressione sola oriuntur, sine alia causa, crebra admodum non sunt; sed ejusmodi, ut ab hisce causis oriri posse statuant. Ut ascites ab intermissione consueti poplitum sudoris. (*y*) Listerus hunc memorat a dysuria evenire. (*z*) Et a subita urinæ oppilatione. (*a*)

Huc usque eos hydropis casus, qui ab aucta effusione oriuntur, consideravimus, quatenus a naturalibus fit organis secretoriis, quæ fluida in varia corporis cava effundunt; Præter hanc autem creberrimam hydropis causam ab effusione, aliud etiam est causarum genus, huic auctæ effusioni referendum, sed quod a priore diversum existimari potest; quatenus non naturali secretione efficiatur, at laceratione aut ruptura vasculorum tenuiora aquea corporis fluida transmittentium: qualis est ruptura parvarum arteriarum ex contusionibus, luxationibus &c. aut ipsorum absorbentium vasculorum, putá lymphaticorum, ex nimia distensione &c.

Quibus ex causis hydropum exempla satis multa occurrunt, quorum quædam a variis subjiciantur (*b*).

Du-

(*y*) Act. Phys. & Med. Vol. 5. obf. 2,
(*z*) Exercit. Med. de Hydrope.
(*a*) Miscell. Curiof. a. n. c. dec. 3. ann. 5. & 6. obf. 185.
(*b*) Turner Hydrocelen memorat ex contusione ab ephippis. vol. I.

Dubium forſan eſt, an huic generi accenſendæ ſint extraordinariæ illæ effuſiones, præter naturam, quæ interdum a veſicularum aut ſaccorum rupturis in cava illabuntur.

In hydrope cyſtico, (e. g. ovarii) quamdiu cyſtis, in quam aqua colligitur, integra manet, tumoris hydropici incrementum (i. e.) aquæ in eum effuſæ copia tarde & ſenſim admodum fit, ne per multos annos in molem aliquam magnam evadit; ſi tamen cyſtis hæcce frangatur, ejusque fluidum in abdominis cavum effundatur, tum aquæ copia, ex interna membranæ cyſtidem formantis ſuperficie effuſa maxime augetur; ea veriſimiliter de cauſa, quod preſſura fluidi, antea in cyſtide contenti nunc amovetur.

Penſitatis igitur variis cauſis, quæ aquæ effuſionem in quodvis corporis cavum augendo, hydropem creare poſſunt, deinceps examinanda venit altera ſupra memorata generalior cauſa, vſ3.

A B.

1. pag. 229. Monro ex lapſu —— Eſſay on the dropſy pag. 125. Anaſarcam ſcroteam ex ictu pridie accepto —— ibid. pag. 125. Hydropem thoracis, ex plaga in pectore. ibid. pag. 18. Celeberr. Mead Abdominis hydropem, a plaga in dextro latere. Mon. Med. Cap. VIII. pag. Riverius pedis hydropem a luxatione Tali —— Cent. III. obſ. 71. Monro anaſarcam univerſam ex Carpi luxatione in conatu ponderis tollendi. Eſſay on the dropſy pag. 12. Alii etiam duos hiſce ſimiles caſus. Memoir. de l'Academ. des Sciences l'ann. 1708. & 1710.

ABSORPTIO IMMINUTA.

Quæ ab ipſorum abſorbentium vaſorum obſtructione exoriri poteſt. Atque hæc nunc duorum generum eſſe ponuntur.

1°. Venarum extrema, ad ſanguiferum ſyſtema pertinentium, quibus in iis corporis partibus, quæ venis lymphaticis valvularibus non inſtruuntur, fluida effuſa abſorbendi munus neceſſario aſſignantur.

2°. Venæ lymphaticæ valvulares, ad quas generalius officium iſtud proprie pertinet.

Quarum poſteriorum obſtructio duplex videtur; aut meatuum generaliorum, aut ſingularium lymphaticorum obſtructio.

De hiſce ſpeciatim ordine dicendum.

Abſorptio igitur imminuta accidere poteſt a venarum obſtructione, in iis corporis partibus, quæ lymphaticis abſorbentibus carent.

Idque nullibi humani corporis obtingit præterquam in cerebro, ubi huc usque vaſa lymphatica abſorbentia nunquam exiſtere conſtitit; atque hæc veriſimiliter præcipua eſt Hydrocephali cauſa.

Ad obſtructionem lymphaticam quod attinet, aut in lymphaticis generalioribus aut in ſingularibus, maxima lymphæ pars a venis lymphaticis in ductum thoracicum tranſit & in venam ſubclavianam defertur.

Si quavis de cauſa, liber lymphæ tranſitus per vaſcula

lymphatica majora impediatur, in lymphaticis minoribus ſtagnabit lympha, eaque diſtendens prohibebit quo minus ſeſe depleant; unde abſorptio in corporis cava ceſſabit, & exhalatione per arterias procedente, hydrops ſequetur. Et in hujus rei exemplum, Scherbius lapillum in receptaculo chyli hydropem induxiſſe tradit (*c*).

Rariora ſunt morbi hujus exempla a lymphaticis particularibus orientis, verum ab hac cauſa hydropes oriri una aut altera hiſtoria vel ſatis probat.

Solertiſſimus Alex. Monro junior, ſe tumorem hydropicum in altero extremorum inferiorum, ex alterius glandium inguinalium tumore exortum obſervaſſe memorat; idemque phænomenon in ſuperioribus extremis ab axillarium glandium tumore animadvertiſſe tradit. Celebris etiam Hunterius tumoris inguinalis hiſtoriam refert; quo rupto, magna tenuis aquoſi fluidi vis effuſa eſt, & ingenti copia per dies aliquot effundi pergebat, ſenſim autem minuebatur & ſubito tandem deſiit; pro ratione vero vulneris inguinalis ſanati tumor hydropicus in crure vicino exoriebatur. (*d*)

Abſorptio imminuta ab abſorbentium etiam paralyſi evenire poteſt.

Abſorbentia autem irritabili aut muſculari contractione imbui,

(*c*) Diſſert. Inaugur. in Celeberrimi Hallerr collect. diſput. Vol. V.
(*d*) Medical Commentaries P. I. pag. 58.

bui, a variis phenomenis apparet; eo nempe quod poſt mortem ſeſe evacuent. &c. &c.

Si igitur contractio illa aut vis muſcularis ab iisdem cauſis minuatur, quæ in aliis corporis partibus paralyſin inducunt; conſentaneum eſt abſorbentium depletionem ſimiliter tardari, & exinde fluidorum abſorptionem lentius procedere. Atque huic origini, aliquatenus, hydropes paralyſin & extremorum atoniam comitantes, attribui videntur.

His itaque hactenus, de hydropum cauſis univerſim præmiſſis; ad aſcitem, diſſertationis hujus præcipium argumentum, ſigillatim conſiderandum progredimur.

§. II. DIAGNOSIS.

DEFINITIO.

„ *Aſcites eſt accumulatio, præter naturam, fluidorum effa-*
„ *ſorum in abdominis cavum, i. e. inter peritoneum & viſce-*
„ *ra abdominalia.*

Difficulter aſcites a quibusdam aliis hydropis ſpeciebus, quæ ad eosdem fere locos ſitus ſuos habent, diſtinguitur; ut plurimum vero per ſequentia indicia ſe ſatis manifeſtare videtur. Quippe a tumore abdominis gravi, non circumſcripto & ab inferiore abdominis parte incipiente, fluctuatione contentæ aquæ, delapſu humoris & inde tumoris verſus latus in quod æger decumbit, ubi ſaltem totum abdominis cavum mondum accurate repletum fuerit, &, mo-

monente LOMMIO, (*e*) ſiti inexplebili in hac ſpecie morbi maxime urgente, urina pauca lixivialis colore rubescente & lateritio, ac, morbo in ſummum auctо, reſpiratione difficili, & in ſitu ſupremo vix aut non omnino peragenda.

Tumor diffuſus hunc morbum ab hydrope inter peritonæum & muſculos abdominis diſtinguit, in quo fere ſemper circumſcriptus tumor eſt, plerumque etiam in anteriore parte abdominis ſitus eſt hic morbus, neque ex ſitu ægri mutato tumor, ut in aſcitide, locum ſuum variat; lente etiam increſcit hic morbus, neque adeo ſubito aquoſas ſanguinis partes abſtrahit, ut ſiti moleſta afficiantur ægri, aut urinæ quantitas notabiliter minuatur, ſed quæ quantitati potus, ut in ſanitate, reſpondeat, colore manente naturali; reſpiratio etiam, quando tumor in immenſam molem augetur, haud ita valde impeditur.

Exemplum autem hujus morbi maxime memorabile inter TULPII obſervationes legere eſt. (*f*)

Ex ſymptomatum hujus ſpeciei hydropis enumeratione, inter eum atque aſcitem facile admodum & manifeſtum adparet diſcrimen; ſed in cyſtico abdominis hydrope ſymptomata haud ita facile diſtinguuntur.

Hydrops Cyſticus forme oritur, ex aquæ collectione intra dilatatum glandis cavum, aut in membranis cellularibus, quæ diſtentione veſiculas aut ſaccos formant, nec forte usquam, uti a quibusdam aſſeritur, in vaſis dilatatis conſtat.

(*e*) Obſervat. Cap. de hepat. Lib. 2. obſ. 12.
(*f*) Lib. IV. Cap. XXXXIV.

Iſtæ veſiculæ & ſacci, ubi auctiores ſunt, attrectati, veluti Hydatides altius poſitæ ſentiuntur; ubi vero in tantam increverunt molem, ut abdominus cavum impleant, ab aſcite vix diſtingui poſſunt; quo in caſu in morbi hiſtoriam & progreſſum diligenter inquirendum eſt, & ſymptomata præſentia accurate ſunt examinanda.

Æger hic ferme, ut in peritonæi hydrope, dolorem obtuſum & tenſionem ſentit, quibus tumor ſuccedit; progreſſus tardior eſt quam in aſcite, & quando veſiculæ viscerum alicui adnectuntur, æger interdum molem ſeu pondus ab altero in alterum ventris latus dilabi ſentire videtur; reſpiratio minus ferme quam in aſcite afficitur, corpus multo facilius ſuis fungitur officiis, & urina pro potus ratione copioſior eſt.

Abdomen in hoc morbo nullatenus ullis medicamentis minuitur, ipſeque morbus interdum per annos aliquot ſine gravi aliquo incommodo perdurat.

Ubi facculi in Jecore aut Liene inſunt, perceptu difficillimi ſunt, aut ubi parvuli complures ſunt per cavum abdominis ſparſi.

Aſcites facilius ab ovarii hydrope quam a priore ſpecie diſtinguitur.

Ovarii hydrops ab obtuſo incipit dolore, & ponderis ſenſu in altero Hypogaſtrii latere, quem tumor circumſcriptus comitatur; ægræque hanc morbi ſpeciem absque ullo

ullo notabili valetudinis impendio perferunt; vires concoctrices vigent & valent, sæpe etiam concipiunt & liberos pariunt; solita quoque in hoc morbo manet urinæ copia, interdum in lateris effecti semore tumor accidit, atque hoc morbi signum est pathognomonicum; admotum autem difficile est inter hunc & ascites discrimen, ubi eo increvit, ut abdominis cavum impleverit, nec nisi per symptomata supra memorata percipi potest, quamvis sæpe etiam abdominis dolor & vomitus adsit.

Ascites a Tympanite duobus hisce symptomatibus distinguitur; nempe in tympanite abdomen percussum instar tympani sonitum reddit, æger etiam, licet abdomen multum distendatur, multo tamen levius & facilius se habet quam in ascite.

Hunc ergo in modum diagnosi considerata, ad morbi historiam pergimus.

§. III. *SERIES ET ORDO SYMPTOMATUM.*

Ascites ferme a magna incipit urinæ inopia, coloris flavi rutili intensioris, comitante intercute pedum tumore, qui vespere multum augetur, nocte vero e corporis jacentis situ subsidit & deturget, mane autem per faciem apparet inflatio hydropica, præsertim in supercilliis, aut in manu alterutra, in quam æger per noctem incubuerit; valida adest sitis, & abdomen sensim impletur fluido, quod unamquamque ejusdem altitudinis partem æqualiter premit;

mit; ægro stante, hypogastrii regio admodum distenditur, jacente vero & in positu supino, inferior lumborum regio distenditur & Diaphragma sursum premitur; dyspnea adest cum tussi sicca, febris quædam quamvis ferme levis, cum insigni lassitudine, anorexia, magna alvi adstrictione, macie & superiorem extremorum defectione, pulsu etiam exili, crebro, duro quodammodo & tenso; morbo invalescente, in viris scrotum, femora & penis, in fæminis labia pudendi & femora magnopere distenduntur. (g)

Ubi tanta est aquæ copia, quanta totum abdomen impleat, tum respiratio adeo difficilis evadit, ut æger, ne suffocetur, erectus dormire cogatur, somno interim molesto, interdumque aliquantulum pituitæ cruentæ expuat, & sæpe in extremo morbi stadio, e naribus hæmorrhagiæ cum ulceribus, gangrenis & viscerum sphacelis apparent.

§. IV. *RATIO SYMPTOMATUM.*

Horum plerumque symptomatum ratio ex ipsius morbi natura facile patet.

Ab aqua in membranam cellularem effusa tumores exoriuntur, qui secundum statum & situm corporis suum etiam situm mutant, nunc in manibus, pedibus, facie, nunc in ab-

(g) Sauvages Nosolog. Method. Vol. V. Classi X. pag 328, 329.

abdomine obversantes; & intra abdominis cavum collecti dyspnæam & tussim siccam efficiunt.

Urina exigna est & admodum intincta, eo quod aquæ moles, quæ per renes transire debebat, in membranam cellularem effusa est; eandemque ad causam sitis est referenda, præcipue si huic accedat, humorum acrimonia & salsitudo huic auctior facta.

Anorexia & alvus durus, viscerum chylopoieticorum macerationi & ventriculi tono delecto attribuenda sunt.

Macies tam a paucitate nutrientium fluidorum, quæ concoctione parantur, quam a generali fluidorum acrimonia exoritur; & a causis similaribus quibus febris lenta inducitur, sanguis dissolvitur & tussiendo expuitur, aut e naribus crebris hæmorrhagiis defluit, quibus gangrenæ succedunt & mox mors consequitur.

§. V. *CAUSÆ ASCITÆ SPECIATIM.*

Quoniam fuse adeo de hydrope in universum disserimus, ejusque causas generaliores enarravimus, pauciora restant dicenda de iis, quæ speciatim ascites inducunt; quum supra ostensum sit, plerasque illic memoratas, posse hanc etiam morbi speciem producere.

Quare breviter omnino eas causas monstrabimus, ad quas ascites præcipue, magis quam ulla alia morbi species originem suam refert & ex iis creberrimæ sunt & maximæ.

1°. Quæ ad auctæ effusionis caput, pertinent, illumque ejus capitis casum, qui a pressura in extrema vasorum aucta ori-

oritur, e sanguinis scilicet in systemate venose accumulatione, ex obstructionibus sanguinis cursui factis per Pulmones, Cor, Ventriculum, Jecur, Lienem, Omentum, Uterum aut aliud quodvis viscerum, quæ intra abdominis cavum continentur; præsertim vero ex obstructionibus Jecoris & Lienis, quoniam venæ sanguinem a præcipuis abdominis visceribus referens, ad jecur defert, per quod transit, antequam venam cavam ingrediatur; si istud igitur viscus obstruatur, id in causa esse potest, ut a vasorum extremis in abdominis cavum, præter naturam, effusio fiat.

2°. Præter hasce obstructiones, quæ sæpenumero sanguinis accumulationem in venoso abdominis systemate creant; iidem effectus ex alia causa sequuntur, quæ non raro intervenit, solitarum nempe evacuationum, veluti mensium & hæmorrhoidum, suppressis; atque ascitæ ex iis causis exorientis, exempla aliquot jam ante in prima sectione memorata sunt.

3°. Ascites porro præcipue ex vesicularum & sacculorum ruptura efficitur, quæ sæpius in abdomine quam in ullo alio corporis cavo accidit. (*b*).

4°. Alia demum ascitæ causa esse potest, obstructio facta lymphæ, per transitus generales redeunti, quæ in quibusdam majorum Lymphaticorum vasibus rupturam efficiat. (*i*)

§. VI.

(*b*) Medical Essays Vol. V. p. 2. art. 64. —— Act. Hafniens. Vol. V. Obs. XII. De Haen Rat. Medend. Vol. 2. p. 5. Cap. 2. §. 2.

(*i*) Mortons Phthisiologia Lib. I. Cap. X.

§. VI. *PROGNOSIS.*

Ut varia ſit, oportet, pro variis cauſis morborum inducentibus. Ubi a ſchirris & obſtructionibus in viſceribus abdominalibus oritur, ex infelici, vulgo, medicorum ſucceſſu in hiſce morbis tractandis, eorum cauſas inveniendi, & remedia quæ eas tollant, adhibendi difficultas apparet. Hydropes igitur ab hiſce cauſis oriundi raro curationem radicalem admittunt, & ſanatio imperfecta (ſeu palliativa ut aiunt) ſolum eſt exſpectanda.

Eſt quodam prodire tenus ſi non datur ultra.

HOR.

Prognoſis autem potius ad ipſorum morborum hiſtoriam pertinet, quorum hydrops magis quaſi effectus exiſtimetur.

Obſervandum tamen eſt hydropes iſtis ex cauſis oriundos, nequaquam, propter ſolam illas cauſas amoliendi difficultatem, negligendos eſſe: cum facile oſtendi poſſit, morbos illos, ſeu morbi cauſas, diu quidam ſubſiſtere poſſe, ſed multum ab *ipſis* ſymptomatibus aggravari; quæ igitur omni, quo fas ſit, modo amovenda ſunt.

Quando Hydrops in cyſtide intra abdominis cavum continetur, Prognoſis tum proclivior erit, quod ejusmodi hydropes interdum per annos complures ſine magno ullo incommodo durent.

Ubi Aſcites ex evacuationum ſuppreſſione oritur, Prognoſis pro majore aut minore eas reſtituendi difficultate, ſe habebit.

§. VII.

§. VII. *MODUS MEDENDI.*

Quandoquidem omnia medicamina in una aliqua hydropis ſpecie adhibita, ſimiles fere in omni alia effectus produnt, heic tantum generalis curandi ratio proponenda videtur.

Et primo, ubi Hydrops ex aucto ſanguinis momento, ab aucta arteriarum actione effecto, exoritur; hic indicationes ſunt, primum, aucta arteriarum actio tollenda & minuenda eſt, dein Hydrops ejus effectus amoliendus eſt.

Ad primum obtinendum, remedia vulgo in caſibus ſyſtematis inflammatorii uſurpata, hic utiliter adminiſtrabuntur; & a pluribus medicis practicis venæſectionem utiliſſimam eſſe compertum eſt. Cujus in Hydropibus, ab hac cauſa veriſimiliter, oriundis, efficaciam commodam, & ſingularem mecum communicavit Medicus Ingenioſus & amicus meus Darwin de Lichfield in Anglia. (*)

Hy-

(*) Quidam annos natus plus minus triginta ſpiritibus bibendis multum deditus, Aſciten, & in extremis inferioribus Anaſarcam contraxerat, reſpiratione moleſtiſſima comitante, de dolore quem in jecoris regione perſentiebat, querebatur, cum pulſus ſimul plenus & creber adeſſet. Venæ ſectionem tertiam ſubiit, ſanguinque ſemper diatheſin inflammatorium monſtrabat; Ter medicamentum cum Mercurio dulci cathartico uſum eſt, dein vomitu, & poſtea aliquamdiu cortice & Chalybe pro more præſcriptis. Quo pacto prorſus convaluit, & ab hoc tempore, per annos jam quinque, ab omni querela ſui in commodo hydropico immunis perſtitit.

Hydropum vero causa maxima ut sæpius supra dictum est ex obstructionibus oritur, qua sanguinis accumulationes in venis majoribus efficiunt.

Istæ autem obstructiones e variis causis pendent, & in diversis systematis venosi partibus situs suos habent, æque varios.

Curationis indicationes pro morbi varietate varianda sunt, rationes etiam incundæ quæ hisce indiciis respondent.

Hic autem pleniorem rationum, quæ huic rei inserviunt, enumerationem inhoare, instituti nostri ratio, non patitur; ita enim in variam disquisitionem distineremur, de natura scilicet variorum morborum, quales sunt Pulmonum obstructiones, variæ Catarrhorum species, varii etiam pulmonici affectus. &c. &c.

Ex causis istis multum feliciter submoveri possunt; quo in casu, symptomata hydropica sponte sua evanescunt. Medici tamen plerumque causas illas tolli desperantes, coguntur, quoque modo potuerit sese ad earum effectus amovendos accingere, ad aquam nempe hisce causis effusam, evacuandam. Quod quidem duobus ferme modis efficitur.

1°. Fluidorum effusorum absorptionem iterum promovendo, eaque mox per quædam corporis emunctoria evacuendo.

2°. Apertura artificiali, paracentesi scil. aquam hydropicam emittendo.

VOMITU.

In hydrope curando medicorum maxime, in emeticorum usu

usu subsidium maximum posuerunt, quod solidorum oscillationem & fluidorum motum præcipue augent; in iis autem administrandis summa adhibenda est mollities atque cautela, in ægris præsertim qui hæmorrhagiis obnoxii sunt. Emetica enim stimulo suo absorbendi vim admodum excitant, ut, quamvis continuo non sequatur aquarum evacuatio, attamen (secundum immortalis SYDENHAMI observationem) (*k*) vomitu desinente, purgatio vulgo insequatur, quæ aquas absorptas aufert, quo bis terve repetito aquæ tum vomitu tum dejectione evacuantur (*l*): ubi vero aquæ minore copia colliguntur, difficilius Emeticis exhauriuntur. (*m*)

Huic etiam Auctori in praxi fuit fortissima quæque Emetica præcipere; quod a Celeberrimo BOERHAVIO etiam adoptatum est: „ sed fortia dari, sæpe repeti, & sine „ longa mora intermedia se mutuo excipere debent." (*n*)

Fortia hæc Emetica communiter utroque modo operantur tum emetico tum etiam cathartico. Quando tantillis adhibentur dosibus, ut vomitum non provocent, & crebro repetitis, copiosam liquorum aqueorum depletionem urina & dejectione efficiunt, sæpeque etiam sudorem copiosum excitant (*o*).

PUR-

(*k*) Oper. omnis Cap. de hydrope pag. 489.
(*l*) Ibid. pag. 493.
(*m*) Ibid. pag. 496.
(*n*) Aphor. 1245.
(*o*) MONRO an Essay on the dropsy pag. 56.

PURGATIONE ALVI.

In hujus morbi curatione naturæ conaminum contemplatio in magnam Catharticorum utilitatis opinionem medicos adduxit, ut natura sæpius hac, per diarrhœam, quam ulla alia via ad aquam evacuandam tendat.

Cathartica & diuretica iis, quas per renes atque intestina creant evacuationibus non solum aqueorum in sanguine fluidorum copiam minuunt, sed stimulo etiam circulationis vim augent; unde exhalatio per arterias necesse est ut minuatur, simulque absorptio per venas augeatur (*p*).

Verum in corporibus humanis quædam est Idiosyncrasia quâ facilius aut difficilius purgantur, quare sensibile corporis temperamentum hoc in casu regula non est habenda, ut ait Sydenhamus: sæpe enim accidit, ut qui robustioris sunt constitutionis, facilius purgentur, ii autem qui habitu sunt delicatiore fortiora Cathartica postulent. Cathartica etiam, quamquam ad excretiones aquosas augendas conferunt; simul tamen ad ægri vires minuendas tendunt.

Ubi ægri oris & pectoris siccitate afficiuntur & assidue sterni calore; si respiratio admodum difficilis est comitante tussi breviore, & interdum suffocatione magna etiam siti &c. mitissima (quando curatio palliativa, tantum indicatur) purgativa adhibenda sunt: qualia Sal. Neutral. & Manna,

(*p*) Whytts Philiolog. Essays. pag. 86.

na, Crem. Tart. Elect. Lenitiv. Tart. Solub. Tart. Vitriolat. Cassia &c. Horum atque Clysterum usu alvus sæpius solvendus atque abluendus est, lenia simul diuretica subacida & cardiaca ad urinam promovendam sunt administranda; (*q*) lenia autem purgativa, nisi in his casibus inutilia sunt.

Purgativa hydragoga sunt Elaterium, Scammonium, Gamboga, Jalapium, succus Iridis (vulgo *flower de luce*). Mercurius etiam aliquando commodissime dari potest. Interdum Cathartico hydragogo altero quoque die adhibito, hydrops sine alius medicinæ ope curatur. (*r*) Radix Senekæ, vel polygala Virginiana comperta est vim purgatricem, diureticam & sudorificam exeruisse per Decoctum exhibita, in Hydrope universali & febre etiam comitante, optimo cum successu; & licet Lien augeretur & durescceret, tumor tamen & febris curata sunt (*s*).

Cathartica Diureticis mista vel alternis administrata vires suas invicem maxime augent; ubi vero Cathartica aquam non evacuant morbum admodum adgravant.

URINÆ VIA.

Diureticorum ea præcipue sunt commoda, quod, cæteris paribus, minus quam aut Emetica aut Cathartica corpus

(*q*) Celeb. Storck ann. Medic. p. 1758. pag. 60.
(*r*) Ibid. p. ann. 1761. pag. 61.
(*s*) Memoir l'Academ. des Sciences l'ann. 1744.

pus turbent, minusque ægrum debilitent. In omni habitu delicato, & ubi magna est systematis mobilitas, sola ex evacuantibus usurpandæ sunt.

Hic ejusmodi medicamentis utendum quæ stimulo suo & propria vi urinæ profluvium promoveant; sed medicamenta fluida hujus generis, cum incertus sit eventus quem effectum habitura sint, ubi magna copia bibuntur, nisi prosint, semper nocent.

Inter Diuretica Radix Scillæ primum locum merere videtur; eaque sola medicina Hydropes aliquot leviores sanatos conspexi: & in Morbi statu inveteratiore symptomata semper levari, nisi fixus in sterno dolor comitaretur, quo in casu symptomata semper aggravabantur. Et hoc modo commodissime simul & utilissime sumi videtur, nempe,

℞ Aq. Cinnamom ten ℥vj.
Acet. Scil. ut Ph. Lond. ℥ij.

Mane a jejuno tria cochlearia sumpta erant & per diem unum cochlearium bis terve repetitum, nec unquam effectu suo destituta fuit medicina quum copiosum urinæ profluvium produceret.

Scillarum pulvis, modicis dosibus in Pilulas datus & sæpius repetitus multo utilior est exhibendi modus, quam ipsa Radicis substantia recens, atque hac efficacissimum evadit diureticum.

Colchicum autumnale adeo a D. Storck celebratum, non æque hic efficaciter operatur se videretur, ea quam ejus tra-

tradit rationem: multo scillis inferior videtur & ubicunque utiliter administratum fuit, id ferme in levi morbi gradu accidit.

Ex Juniperi baccis cum centauria minore in vino infusis liquor percolatus in potum communem adhibitus secundum Du Verney, optimos effectus dicitur elicuisse. (t)

Illustr. Van Swieten etiam sæpe se ait observasse forte baccarum Juniperi Infusum Asciten & Anasarcam curasse cum morbus non inveterasceret (u).

Sales Alkalini, fixi præsertim, diuretica sunt admodum efficacia.

Ingen. Sydenhamus libram genistæ cinerum cum Absinthii vulgaris manipulo uno aut altero in libras quatuor vini Rhenensis infundi præcipiebat, & ex liquore pure percolato uncias quatuor mane, post meridiem, & vespere quotidie administrare solebat donec Hydrops sanatus esset, indeque felicissimos successus sequi tradit (w).

Sales neutrales itidem, ex acidorum & alkalinorum mistura parati sæpe vim eximie diureticam exserunt.

Monro ægrum hydrope universali laborantem sanatum tradit, haustus salinos ter die sumendo, cum haustu anodyno & in ea semidrachmam lixivii Tartari singulis noctibus

(t) Memoir l'Academ. des Sciences l'ann. 1703.
(u) Comment. de aphor. Boerhaav. Vol. IV. pag. 258.
(w) Oper. omnia tractat. de hydrope pag. 497.

bus ſub cubitum, & doſi nitri & ſalapii hebdomade (x).

Semen ſinapi, cæpa & allium utilia etiam diuretica ſunt. Cæparum uſu hydrops ſanatus traditur (y). Burnet quoque allii uſu Aſciten ſanari memorat, poſtquam æger multa alia medicamenta inutiliter abhibuiſſet (z).

Ill. Van Swieten e Combaluſier (a) ægri exemplum adducit, cui acetum ad uncias quinque vel ſex hauſtum, ad Aſciten curandum profuit.

Quia dejectio in hoc morbo, propſer diureticorum uſum, rarior eſt quam conveniat, alvus tertio quoque die ſolvendus eſt (b).

Cantharides, quarum Hippocrates, in hoc morbo uſum tantopere commendabat, merito nunc omittuntur.

DISSIPATIONE.

Providendum eſt etiam ut perſpiratio reſtituatur (quamvis id in Anaſarcis ferme quam in aliis hydropis ſpeciebus utilius ſit) quoniam, ſi excretio per cutem augeatur, minor *fluidorum copia in cava defertur.*

Hæc autem promovenda eſt agitatione, frictione, arena calida, Hypocauſto aut Balneo, ſalibus alcalinis, tum fixis tum

(x) An Eſſay on the dropſy pag. 65.
(y) Miſcel. Curioſ. a. n. c. ann. 5, 6. obſ. 40.
(z) Theſaur. Medic. Lib. VIII. §. XII.
(a) Pneumato Patholog. pag. 533.
(b) Storck Ann. Medic. pag. 62.

rum volatilibus, & diaphoreticis leniter ſtimulantibus omnis generis, ſalibus neutralibus & mixturis, mercurii quoque uſu, ſi ejus effectus accurate verſus cutem dirigantur.

Opium ſæpe efficaciſſimum ſimul diureticum & ſudorificum eſſe compertum eſt, & Antimonio junctum certius agit: Cl. Monro tincturam thebaicam & vinum antimoniale magno uſui fuiſſe memorat. (c)

PARACENTESI.

Hæc operatio maximum ſucceſſum ſpondet, quando in recenti ſit hydrope; ubi non a viſcerum affectu aliquo, ſed a mera debilitate oritur, ab evacuationibus aut nimia tenuium liquorum copia ſubito epota corpore calido.

Ubi vero viſcerum cujusvis Schirrus hunc morbum comitatur, paracenteſis curatio eſt imperfecta & mere palliativa, ut aiunt, neque uſquam peragenda, niſi ubi medicamina ſuo effectu deſtituuntur.

Operatio hæcce raro quidquam præter levamen morbo temporarium adfert, & raro mors non mox inſequitur; iſtud autem ex hiſce duabus rebus maxime pendet, nimirum, quod operatio procraſtinetur, donec ægri vires fuerint exhauſtæ, & quod poſt operationem aër liberius ſit admiſſus.

Duo hæc ſunt quæ ſæpe morbo huic accidunt, quorum prius

(c) An Eſſay on the dropſy pag. 79.

prius ex ægri sollicitudine provenit, quod libenter medicamentorum effectus eatenus experiri velit, donec sola necessitas operationem subire cogat, ne suffocatio superveniret.

Celeb. VAN SWIETEN e Benevoli (*d*) casum quendam memorat, quo liberior aëris admissio in causa fuisse mortis ægro, manifeste videbatur; ubi postmodum corpore refecto, in cava jecoris parte obstructio quidem parva inveniebatur, sed totum peritonæum putrefactum erat & ingens puris copia in abdominis cavo.

Duo Paracentesèos exempla vidi, ubi felicissimus morbi exitus exspectandus erat; uterque tamen æger, Chirurgi imprudentiâ, ex aëris, ut videtur, admissione mortuus est. Aquæ eductæ acrimonia prorsus vacuæ, sed post mortem omnia viscera in statu erant putredinis; atque hæc, secundum Celeb. VAN SWIETEN, causa videtur, quâ tot Medici clari operationem hanc damnaverint. (*e*)

Venæ abdominis cutaneæ interdum insigniter distensæ & varicosæ sunt; istæ sunt vitandæ; locus perforationi aptissimus, centrum est inter umbilicum & anteriorem spinæ Ilei processum eo in latere, ubi fluctuatio maxime conspicua est. Ægri situs recumbentis, quam in tripode aut cathedra sedentis potior videtur; quum situs hic recumbentis ad Syncopes preveniendas multum conferat, quæ in aquam edu-

(*d*) Dissertazioni di Ant. Benevoli pag. 126.
(*e*) Comment. de Aphor. Boerhav. Vol. IV. pag. 242.

educendam toties comitantur funestæ. Ante perforationem cingulum quale ab Cl. ALEXANDRO MONRO Senior describitur (*f*), ægro circumdandum est; aqua omnis simul eodem tempore educenda, cingulum arctius constrictum, prout aqua educitur, prohibet quo minus aliquid gravius accidat, ab amota in visceribus pressura; quorum vasa, eo quod ante compressa fuerint, nunc facile dilatantur, & fluidis impulsis cedunt. Hinc minor solito portio ad extrema superiora & caput fertur; hinc omnia Encephali vasa collabuntur, & syncope mortifera inducitur. Post operationem Anodynum est præbendum, ad anxietates, spasmos & tormina præcavenda, quibus æger alioquin agitari soleat.

Catharticum etiam ægri temperamento accommodatum, tertio aut quarto quoque die a paracentesi datum, alvus sæpe per aliquot postea hebdomadas in statu naturali permanet. (*g*)

Si materia crassior sit quam ut per cannulam fluat, aut si hydatides aquâ immisceantur, orificium incidendo dilatandum est. Et ubi viscerum quodvis peritonæo adhærens duo cava efficit, quorum utrumque aquam includit, utrumque incidendum est. (*h*)

Ubi hunc morbum comitantur tumores intercutes in extremis inferioribus, scarificationes tum & puncturæ in iis locis sæpe prosunt.

Si

(*f*) Medical Essays Vol. I. pag. 214.
(*g*) STORCK Ann. Medic. pag. 1758. pag. 60.
(*h*) Monro an Essay on the Dropsy pag. 210.

Si venter, paracentesi quamvis jam facta, rursus intumescat, ægerque rursus magnum vitæ periculum subeat, ad aquam educendam rursus facienda est, & quandoque sæpius repetenda: ita enim ægrorum vitæ per menses aliquot sæpe producuntur.

Liquorum astringentium injectio in abdominis cavum, post aquas eductas, olim factitata, propter incommoda praxim illam consequentia, nunc prorsus omissa videtur.

Ubi æger simul hernia laborat, aquæ interdum saccum intrant, atque etiam ubi ea abest, sæpe umbilicum admodum distendunt, in feminis præcipue, easque partes incisione eventu felici aperiri interdum fuerunt, id vero nequaquam periclitandum; quoniam humores per umbilicum educere difficillimum est, vulnusque in hac parte factum vix unquam sanatur. Periculum præterea herniæ umbilicalis hanc in umbilico operationem vetare videtur.

Quando hydrops ex evacuationum, e. g. mensium aut hæmorrhoidum suppressione exoritur, conandum est, ut eæ restituantur, si opus sit, & fieri possit: si vero id fieri nequeat, nitendum, ut effectus, quos earum suppressio induxerat, submoveantur, & ut systema corroboratur.

Quando ab exhalantium atonia inducitur, vel aucta fluidorum aqueorum ratione, restituenda est systematis vis tonica, augendæ sunt constantiores fluidorum partes, & submovendi effectus, quos aut solidorum laxitas, aut fluidorum tenuitas induxerint. Magna hic regiminis cura habenda est; ut victus constet ex pane bene fermentato, tosto aut

aut biscocto, ovis, carnium generibus maxime nutritiis, jusculis fortioribus &c. cum libero aromatum calidiorum usu e. g. raphani equini, cepæ, allii &c. vini etiam Rhenensis.

Cutis etiam frictio, scopula aut panno crassiore facta hic spectat, & multum prodest, cum exercitatione quanta sine fatigatione perferri potest. Navigationem quoque, consentaneum est, hac in re multum conducere, utilesque effectus habituram; quatenus fluidorum motum auget, ut emeticum agit, & certissimum quod novimus sudorificum est.

Ubi morbus ex atonia oritur, balneum frigidum haud incommodum est, eaque medicamenta, quæ systema corroborant, qualia sunt Cortex Peruv. Chalybs, &c. &c.

Ubi vero ex vasorum, vesicularum aut succorum ruptura exoritur, curatio palliativa tantum expectanda est.

Inter medicos constat, in hydrope parum aut nihil potus utendum esse, nisi forte insigne aliquod sanguinis momentum adsit, quo in casu potus acidulos administrare licet.

Cel. Sydenhamus ægris suis præscribere solebat, ut ora aqua frigida, Vitrioli spiritu acidula reddita, sæpius humectarent, aut ad sitim fallendam, limonii partem vel Tamarindos aliquot in ore assidue servarent.

Ill. Van Swieten ex Marcello Donato viri cujusdam exemplum memorat, qui a medicis derelictus, continua a liquoribus per totum annum abstinentia convaluit (*i*)

Hildanus Ascitæ sanati historiam tradit, a potu per mensis spatium abstinendo.

Ce-

(*i*) Vol. IV. pag. 268.

Celeb. MEAD duo Ascitæ potus abstinentiâ sanati exempla tradit, acidulis modo sitim fallentibus (*k*).

GALENUS se quosdam hydropibus laborantes vidisse narrat, qui a potu per dies quindecim abstinendo sanati fuerunt (*l*).

Eademque etiam ratione curationem perfectam memorat PLINIUS (*m*).

Hactenus fluida collecta amovendi ratio dissertationem hanc exercuit, proxime, quibus rebus systema corroborandum sit, dicendum est.

Pauci omnino sunt morbi, in quos æger proclivior est, ut relabatur, quam in hydropa; in quo primaria morbi excitandi causa præcipue spectanda est.

Utendum igitur corporis exercitatione, frictionibus, cibo arido, aere sicco, balneoque frigido, perstandum etiam in usu corroborantium aliorumque medicamentorum quæ morbo minuendo inserviunt; dosis quoque eorum augenda est, donec solitus systematis tonus restituatur; atque ex optimis, quoad novi, roborantibus medicamentis, quod sequitur, præcipuum videtur:

℞. Rad. Columb.

Sem. Cardamom. min. decort. āā ℥j. infusum in vini albi libris duobus per aliquot dies. Duo hujus cochlearia ante prandium sumenda, præterea singula cochlearia bis eodem die.

(*k*) Monita Medica Cap. VIII.
(*l*) Lib. VI § 4. Comment. 8.
(*m*) Lib. 7. Cap. XVIII.

F I N I S.